

hidtil, til Ministeriets frie Valg, og de begrunder det med, at det vil blive Partivalg, hvis vi faar Bispevalg af den Art. Ja, saa bliver det maaske kirkelige Partihensyn, der kommer til at spille ind; hidtil har det været politiske Hensyn, som har spillet ind, og hvis Partihensyn skal spille ind, hvor der er Tale om at vælge en Biskop, kan de kirkelige Partihensyn være lige saa gode som de politiske. Jeg tror nu ikke, det vil faa saa meget at sige. Partierne skifter. Naar et Parti rigtig er i Vælten; faar det aldrig nogen til Biskop, for saa duer Partiets Mænd ikke dertil. De ledende kirkelige Personligheder i Vækkelsestider duer ikke til at være Biskopper, til at være Administratorer. Hverken Grundtvig eller Vilhelm Bech vilde have duet til at være Biskop; de var noget ovenover dette, de var Profeter. At være Biskop er at være administrativ Embedsmand, og dertil hører en vis Afklaring. Det fortælles, at første Gang en Grundtvigianer blev Provst, var Grundtvig meget forbavset: „At tænke sig, at en Grundtvigianer kunde være Provst“. Det var Provst Kampmann, Fader til den kendte Arkitekt Kampmann. I vor Kirkehistorie har det altid været saaledes, at naar en kirkelig Retning har været i levende Bevægelse, har den aldrig talt nogen Biskop indenfor sine Rækker, naar den derimod begyndte at gaa i Frø, blev dens Folk Biskopper, og saaledes vil det utvivlsomt blive ved at gaa, det er en psykologisk Lov, der her gør sig gældende. Vi ser ogsaa i Kirkens Historie herhjemme, at Mennesker, der har været ret partiprægede, inden de blev Biskop, har befriet sig for dette Partipræg; naar de er blevet Biskopper; saa faar de Overblik, de faar en mere alsidig Forstaaelse. At Frygten for, at Partihensyn vil komme til at øve Indflydelse, skulde forhindre, at Menighederne faar Indflydelse paa Ansættelsen af Biskopper, kan jeg aldeles ikke forstaa. Nogle mener jo, at Biskopperne kun er Departementschefer. Men hvis de kun er kirkelige Departementschefer, synes jeg, vi skulde afskaffe dem med det samme. Hvis derimod Biskopperne først og fremest skal være kirkelige Personligheder med en aandelig Opgave, finder jeg, det er i sin Orden, at Menighederne faar Indflydelse paa deres Valg.

Jeg er nu ikke i Tvivl om, at der er nogle, der vil have den Opfattelse, at den Ordning, der her foreslaas, er Begyndelsen til noget meget slem. Der er jo altid nogle, der gaar og er bange og ser det onde alle Vegne. Denne Opfattelse er tidt og ofte et Udslag af Svaghed.

Det følgende Lovforslag omhandler Oprettelse af to nye Bispeembeder. Alle er utvivlsomt enige om, at vi maa have et nyt jydsk Stift. Der staar i Lovforslaget „et nyt jydsk Stift“, ikke et sønderjydsk eller slesvigsk Stift, men et nyt jydsk Stift; de sønderjydske Landsdele hører nu til Jylland, ganske vist med deres ejendommelige Forhistorie. Fra sønderjydsk Side i det kirkelige Udvalg har man ønsket, at de gamle historiske Forhold skulde genoprettes, saaledes at Tørring Len, Lø Herred og Møgeltønder Provsti skulde lægges ind under Ribe Stift, saaledes som det har været fra Arilds Tid, at de 8 Sogne Syd for Kolding sammen med Als skulde lægges ind under eet Bispedømme i Haderslev. Vælgerforeningen dernede mente, at Ærø burde ogsaa lægges ind under dette, da Ærø og Als har haft Kirkehistorie sammen lige indtil 1864. For mig som Historiker var der noget tiltalende i denne Tanke, men jeg kan godt se, at det vil blive vanskeligt, og at det er mere praktisk, at Ærø bliver under det Bispedømme, hvor den nu er. Men at Bispeddømmet skal være Haderslev Bispeddømme, kan jeg ikke tænke mig; der vil blive Uenighed om, thi Haderslev har jo haft sit Domkapitel, som den har sin Domkirke, Mariakirken, den Dag i Dag. Dette Domkapitel, som var en Afdeling af det slesvigske Domkapitel, har jo givet en Indsats i dansk Kirkehistorie, som intet andet Domkapitel har gjort, idet det var derfra, Reformationen udgik til det øvrige Land, til Malmø for Skaanes Vedkommende og til Ribe og til Viborg og udover hele Kongeriget. Forholdene ligger saadan, at Haderslev ligefrem venter paa sin Biskop.

Der er endvidere i Lovforslaget Forslag om Oprettelse af et andet Bispeddømme eller rettere sagt om, at Sjællands Bispestol skal deles. Jeg tror sikkert, alle vil indrømme, at Sjællands Biskop er i den Grad overbebyrdet med Arbejde, at det menneskeligt set bliver næsten umuligt for ham at komme nogenlunde over det. Men jeg ved jo ogsaa, man vil sige, vi har ikke Raad til at oprette nye Embeder; vi har Embedsmænd nok, vi skal ned med Antallet og ikke op. Det vil man sikkert sige i Anledning af denne Lov, men gid man hellere vilde sige det lidt tiere i Forbindelse med den øvrige Lovgivning. Thi her er det en Nødvendighed, for at Sjællands Biskop skal kunne overkomme sit Arbejde, at Bispestolen bliver delt. Man kan jo sige hertil: er det gaaet saa længe uden det, kan det maaske gaa en Tid endnu. Det er muligt, men det kunde tænkes, at Køben-